CAM-İŞ

Sahibi
İstanbul Şişe ve Cam Sanayi İşçileri Sendikası
Neşriyatı idare edenler:
Nevzat Şeker, Hüseyin Kara
Cemil Gider, Lütfi Ak.

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

SAYI: 21 | Her ayın 1 inde çıkar | Adres: Şişe ve Cam İşçileri Sendikası. Paşabahçe — İstanbul | 1/TEMMUZ/1954 | Fiatı: 10 Kuruş

SANAYİMİZDE İŞ KAZALARI

Prof. ORHAN TUNA

İşçi Sigortaları Genel Müdürlüğü memleketimizde iş kazalarına ait istatistikler vücude getirmektedir. Esasen bu kabil iş kazaları sigorta mevzuatımıza göre sigortalanmış bulunduğundan, bunların sıhhatli olduklarına şüphe yoktur. Diğer taraftan gazetelerimizde ara sıra muhtelif sanayi şehirlerinde iş kazalarına ait malûmat vermektedir. Gerçekten ölümle nihayetlensin, nihayetlenmesin iş kazalarının dikkati çekecek derecede kesret arzettiği müşahede olunmaktadır.

Gerçi İşçi Sigortaları bu kabil kazalar sonunda kazazedeye muayyen derecede ve nisbetlerde rant ödemekte ve şayet kazalar ölümle neticelenmiş ise, kazazedenin geride bıraktığı kimselere de bir ranta bağlamaktadır. Fakat geçen seneler İşçi Sigortaları Genel Kurulunun mutat toplantılarının birinde de söylediğimiz gibi kaza sigortacılığında asıl maksat ve gaye kaza rantı ödemek değil, fakat işsizleri kazadan koruyucu tedbirler almaktır. Filhakika bildiğimize göre bugüne kadar muayyen bir devre zarfında ve muayyen bir sanayi kolunda vâki kazalarla bunların tehlike dereceleri, bilfarz muayyen sanayi memleketindeki aynı durumlar gösteren rakamlarla kıyaslanmış değildir. Böyle bir kıyaslama yapılsa neticenin aleyhimize tecelli edeceği aşikârdır. Ve bunun sebepleri de meydandadır.

Çünkü Sosyal Sigortacılık ve sosyal emniyet sahalarında ileri gitmiş, tecrübe sahibi olmuş memleketlerde, yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, hususiyet kaza sigortacılığında çalışmaların ve masrafların siklet merkezini koruyucu tedbirler teşkil etmektedir. Nitekim bundan üç beş yıl önce bir kongre münasebetiyle ziyaret ettiğimiz İsviçrenin Luzern şehrinde suva teşkilâtını (İsviçre Kaza Sigortaları Tesisleri) ni görmek fırsatını bulmuştur. Burası âdeta bir fabrikanın geniş bir lâ

(Devamı 3 üncüde)

Paşabahçe Şişe ve Cam Sanayii işçilerinin de ikramiye kanunu kapsamına girmesi için teşebbüs

Sendika bu hususta bir beyanname yayınladı

Sendikalar Birliği kongresinde bir konuşma yapan İstanbul milletvekili Hadi Hüsmen, büyük Millet Meclisi çalışma komisyonunda Tekel iş yerlerile, Millî Müdafaaya bağlı iş yerlerinde çalışan işçilere senede munzam olarak verilecek ikramiye kanun tasarısının müzakere edildiğini, belki bu tasarının şumullendireceğini söyledi.

Bu haber üzerine sendikamız, Büyük Millet Meclisi Reisliğine, Başkana ve Çalışma komisyonuna ayrı ayrı birer telgraf çekerek bu kanun tasarısı kapsamına iş yerimizde dahil edilmesini istemiştir.

Ayrıca Ankaraya Lûtfi Ak ile Aziz Kuruyu göndererek aşağıdaki beyannameyi bütün milletvekillerine verilmesi temin edilmiştir. Neticeyi sabırsızlıkla bekliyoruz.

MUHTEREM MİLLETVEKİLİMİZ

Yüz yıllarca ihmal edilmiş olan Türk işçisinin asık çehresinde son yıllarda bir nebze olsun tebessüm olduğu inkâr edilemez. O'nu bir az olsun sevindiren ve asık çehresini değiştiren Yüksek Meclisimizin itimat ve sevgisidir. Bunu zaman ve mekâna göre muhterem Meclisimiz ispat etmiş ve etmektedir.

Günden güne artan hayat pahalılığı karşısında pek az olan kazançlarımızla geçim şartlarımızın müşkülâtını takdir eden hükûmetimiz, İktisadî Devlet Teşekküllerinden sonra, bu günlerde de İnhisarlar Umum Müdürlüğüne ve Millî Savunma Vekâletine bağlı işyerlerinde çalışan işçilere, munzam olarak yılda üç maaş ikramiye verilmesi hususundaki kanun lâyihasını siz muhterem büyüklerimize arz edileceğini memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz.

Mağdur Türk işçisi için hayırlı olan bu kanun tasarısı Yüksek Meclisimizde müzakere edilirken bu günkü Devlet Reisimi-

(Devamı 4 ncüde)

İşçilerimizin açtığı toplulukla iş ihtilâfı lehte neticelendi

Yövmiye ve akortlara yüzde 10 zam; Çocuk başına 10 lira - Akort tarifelerinde bazı tadilât

İstanbul Şişe ve Cam Sanayi işçileri isteği üzerine Sendikanın açmış olduğu toplulukla iş ihtilâfı İl Hakem Kurulundan işçiler lehine çıkmıştır.

İl Hahem Kurulunun verdi karar şudur:

İşçiler tarafından ileri sürülen talepler üzerinde sırasile durulup gereği düşünüldükte:

1) A — İşçilerce istenilen kademeli zam talebini kurul huzurunda ücretlere seyyanen %15 zam yapılması suretinde ileri sürülen sendika temsilcilerinin esas talebin tadili hakkında bir muvafakatnameyi hamil olmamaları dolayısile ücret ihtilâfına ilk talebin konu teşkil edeceği dikkate alınarak ve halen ödenmekte bulunan ücretler bölgemiz geçim şartlarına göre gayri kâfi bulunduğundan:

a) Ağır ve tehlikeli olmayan işlerde çalışan 18 yaşını doldurmamış çocuk işçilere ait saat ücretlerinin 45 ve ayni işlerde çalışan büyük işçilere ait saat ücretlerinin 55 kuruşa;

b) Ağır ve tehlikeli işlerde çalışan çocuk işçilere ait saat ücretlerinin 55 ve büyük işçilere ait saat ücretlerinin ise 70 kuruşa iblâğına;

c) Bu hadler dışında kalan işçilerin saat ücretlerine de %10 nisbetinde zam yapılmasına;

d) Ayni nisbetler dahilinde

(Devamı üçüncüde)

SENDİKACI KURSU: Çalışma Vekâleti tarafından memleketin muhtelif bölgelerinde olduğu şekilde, şehrimizde de mütehassıs sendikacı yetiştirmek gayesiyle dün, bir kurs açılmıştır. Tophanedeki İş ve İşçi Bulma şubesinde açılmış olan kursa işçi mümessillerinden 91 kişi iştirâk etmektedir. Resimde 2 ay sürecek kursa katılanlar görülüyor.

Türk - İş Genel Sekreterliği Çalışma Bakanlığı ile teşkilât arasındaki ihtilâfı izah ediyor

1 — Vekâletin beyanında ifade edildiği gibi Türk-İş'in delege seçmemek için gösterdiği bir ısrar yoktur. Bu meyanda Türk-İş'in bir sene evvel yapılan ve devamlı surette takip edilen bu mevzudaki müracaatını nazarı itibara almamak için Çalışma Vekâletinin ısrarı vardır.

Türk-İş bu yolda ilk müracaatını 4-6-1953 tarih ve 357/53-A sayılı yazı ile yapmış ve 29-4-954 tarih ve 345/1 ve 22-5-954 tarih ve 345/1 sayılı yazıları ile takip etmiş ve fakat Vekâletin en ufak bir alâkasına müyessed olamamıştır. Vekâletin resmî bir dil ile hâdiseleri olduğu gibi ifade etmesi lâzım gelirken üzülerek ifade edelim ki hakikatten inhiraf etmiştir. Zira böyle olmasaydı Vekâlet gönderdiği yazılara mukabelede bulnulmasını isterken ayni anlayışla daha evvel yapılan Türk-İş'ın yazılı müracaatlarına da karşılık verilmesi zaruretinin hesaba katılması lâzım gelirdi.

İşte Türk-İş'in ısrarı söz ve hak sahibi olduğu bir mesele karşısındaki taleplerinin çiğnendiği ve münhasıran Vekâletin emrini yerine getirmeğe

(Devamı 3 üncüde)

Eyüp Hayri Ürer Cam İmalâthanesi kapandı

Hayri Hürer cam fabrikası faaliyetine son vermiştir. İşçilerinin tazminat alması hususunda sendikamızdan Cemil Gider bizzat alâkalılarla temas ederek tazminatlarının işçilere verilmesini derpiş etmiştir.

Cenevreden dönen Çalışma Bakanı Hayrettin Erkmen'in beyanatı

Milletlerarası Çalışma Umum Müdürü pek yakında memleketimize gelecek

Cenevrede toplanan 37 nci beynelmilel çalışma konferansına Türkiyeyi temsilen, delegasyon reisi olarak iştirak eden Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen Ankaraya dönmüştür.

Altmıştan fazla devlet temsilcilerinin iştirak ettiği bu konferansta çalışmalar ve alınan kararlar hakkında kendisinden malûmat rica eden Zafer muhabirine Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen şunları söylemiştir:

«2 Haziran 1954 günü açılan

(Devamı 3 üncüde)

Çalışma Vekâleti Türk-İş ihtilâfı

Ankara — Çalışma Vekâleti tarafından Türk-İş temsilcisi olarak «Beynelmilel Çalışma Konferansı» na seçilerek gönderilen Recep Kırımın vaziyeti konfederasyonca ehemmiyetle tetkik edilmektedir.

Bilindiği gibi bu konferansa katılacak işçi delegesinin münhasıran Türk-İş tarafından seçilmesi icap edeceği hususunda İşçi Sendikaları konfederasyonu bir tebliğ neşretmiş ve buna rağmen Çalışma Vekâleti kararında ısrar ederse, bunu tanımayacağını bildirmişti.

Konfederasyonun bu kararına rağmen Vekâletçe delegeliğe seçilen Recep Kırımın bu vazifeyi kabul etmesi işçi mahfillerinde hayretle karşılanmıştır.

Haber verildiğine göre, 25 Haziranda toplanacak olan Türk-İş Yönetim Kurulu, gündem dışı olarak Recep Kırımın durumunu inceleyecektir. Konfederasyona yakın çevreler Recep Kırımın Türk-İş Haysiyet Divanına verileceğini ifade etmektedirler.

İstanbul İşçi sendikalar Birliği kongresi

İstanbul İşçi Sendikalar Birliğinin yıllık genel kongresi 12-6-1954 Cumartesi başlayıp iki gün devam etmiştir.

Kongreyi, Seyfi Demirsoy kısa bir konuşma ile açktıktan sonra, kongre divanı seçimi yapılmıştır. Faaliyet ve hesap raporlarının okunmasından sonra tüzük tadili teklifi yapılarak (tüzük tadili komisyonu) seçilmiştir. Raporların ibrazından sonra tenkitler yapılmış, bu münasebetle bir çok delegeler tenkitlerde bulunmuşlardır.

Bilâhare Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının «Türk-İş» için hazırlattığı çok güzel bir flâma Seyfi Demirsoy va-

(Devamı 3 üncüde)

Sendikacı Yetiştirme Kursu açıldı

Memleketimizin işçi kesafeti fazla bulunan beş vilâyetinde işçi ve işveren sendikaları yetiştirmek üzere evvelce alınan kararın ilki İstanbulda tatbik sahasına konulmuş bulunmaktadır.

İstanbulda, Tophanedeki İŞ ve İŞÇİ BULMA KURUMU'nda 14 Haziran 1954 tarihinde açılan sendikacılık seminerine İstanbul ve civarından 90 sendikacı katılmış bulunmaktadır.

Bu seminerde başlıca Türk-İş hukuku, sendika - hükûmet münasebetleri, Amerikan sendikacılık tarihi, Amerikan sendika hareketleri, sendika - cemiyet münasebetleri, sendika idareciliği vs... mevzular okutulmaktadır. Ayrıca bu mevzuda flimler gösterilmek, geziler tertip etmek ve münazara ve münakaşalar yaptırılmak suretile tatbiki olarak ta dersler verilmektedir.

Şehrimizde iki ay devam eden bu seminer, bilâhare Ankara, Adana, İzmir ve Zonguldakta faaliyete geçecek ve cem'an 200 sendikacının iştiraki temin edilecektir.

Amerikan Karşılıklı Güven-

(Devamı 2 ncide)

Sağlık Bahisleri

Verem hastalığı tedavisi

Yazan:
Dr. Tarık Kıratlı
Paşabahçe Dispanseri Dahiliye Mütehassısı

Akciğer veremi şahsî ve içtimaî şartlar uygun düşerse her devresinde iyi olabilir. Hele başlangıç vak'alarda şifa ümidi ve şansı çoktur.

Bir hayli uğraşmalara rağmen ve son zamanlarda verem ilâcı olarak keşif edilen antibiyotik ismi ile piyasaya sürülen ilâçlar dahi kat'i bir şifa temin etmemektedir. Fakat uygun geldiği ve tamamen iyi olan pek çok vak'aları da hesap edecek olursak inkâr kabul etmez faidesi olduğu tesbit edilmiştir.

Bununla beraber istirahat, açık temiz hava, bol gıda en başta gelmektedir. Bedenî ve dimağî yorgunluklar, hengi şekilde olursa olsun heyecan, keder, düşünce çok zarar verir. Uykusuzluk, kapalı tozlu dumanlı ışıksız yerler hiç yaramaz. Ateşsiz hastalara yorgunluk vermeyecek kadar gezmeğe müsaade edilir. Bunun için en mühim miyar hararet derecesidir. 37 nin üstünde (sübfebril) olan hastalara mutlak istirahate konur. Cereyan olmayan açık balkonda ve geceleri pencere veya kapı açık olarak yatmak uygundur. Açık temiz havada istirahat en başta geldiğini söylemiştim. Sert iklimde, fazla yükseklikler iyi gelmez. Doktorun tavsiye edeceği şimal rüzgârlarına kapalı, tazyik değişikliği az 1500-2000 metre yüksekliğindeki dağlarda yaşamanın çok faidesi vardır. Buralarda tesis edilmiş olan sanatoriumlarda ve müdavat yerlerinde doktor nezareti ve disiplin altında tatbik edilen tedbirler veremın seyrinde büyük değişiklik ve ekseriya iyilik verir. En maruf sanatoryumlar İsviçrede bulunur. Bu müesseselerin yapılmış olduğu yüksek yerlerde hava çok temiz ve excitant olmakla beraber güneşin ultra-violet şuaları daha fazla tesirlidir. Bu teşkilâta uygun olarak bizde 2 sene evvel faaliyete geçmiş Uludağdaki sanatoryumu zikredebiliriz. Sanatoryumların muhakkak yüksek yerde olması şart değidlir. Hava şartlarına uygun yerlerde olması ve içinde hastalara ihtimam ve nezaret en mühim esasları teşkil eder.

Hastaların beslenmesinin büyük rolü vardır. Bazılarında ifrata varacak kadar süralimonte tavsiye olunur. Fakat hazım kanalını yoracak ve şişmanlatacak gıdaları normalden fazla vermemelidir. Meselâ makarna, börek, hamur işleri verip hastayı şişmanlatmaktansa, vitaminlı, albüminli ve çeşitli gıdalar vererek bünyeyi kuvvetlendirmek daha uygundur. Tertip edilecek yemek rasyonu hastanın boy, kilo ve bünyesine göre olmalıdır. Hastaların iştehalarını çekmek için sofra süslü ve yemekler de itina ile hazırlanmalıdır.

Akciğer tüberkülozuna güneş tedavisi iyi gelmez. Güneşte bilhassa plâjlarda uzun müddet kalmak zarar verir. Hastalığın ilerlemesini kolaylaştırır. Mahaza bazı hastalrd ultra-violet ve röntgen şualarından faide temin ancak doktor nezareti altında olmalıdır.

(Arkası var)

Sendika Kongreleri

TAHMİL TAHLİYE İŞÇİLERİNİN KONGRESİ

İstanbul Liman Tahmil ve Tahliye İşçileri Sendikasının senelik kongresi yapıldı.

90 delegeden 40 ının iştirakiyle faaliyete geçen heyet Mahmut Yükseli Kongre Başkanlığına; Mücahit Teoman ve Bahattin Tanrıkuluyu kâtipliklere seçmiştir.

Çalışma raporunun okunuşunu müteakip Yönetim Kurulu adına; Ahmet Ödemişli, Nedim Kılıcaslan, Şeşket Karaburun'un tenkitlerine cevap veren Başkan M. Ali Sarı şunları söylemiştir:

— Kömür işçilerine zam yapılmamıştır deniyor ve birçok tenkitlerde bulunuluyor. Kömür işçisi saat başında 50 kuruş alıyordu. Sade kok kömürüne 12,5 kuruş zam yaptırdık. Dışarda dedikodu yapanlar gelip kongrede konuşmalıdırlar. Yoksa bunlar hiç bir kıymet ifade etmez. Benim fazla para aldığım iddia ediliyor. Ayda 14 - 15 lira size hizmet ettiğimi vesikalarla isbat edebilirim.

Dilekler faslında: Hasan Gezer işçilerin gemilerde ecnebilerin karşısında; bı elinde tabak bir elinde ekmek karnını doyurduklarından bahisle sert bir konuşma yapmış ve yeni seçilecek yönetim kurulunun bu mevzua dikkatini çekmiştir.

Kongrede: Bazı ihtilâflar üzerinde bir konuşma yapan Mehmet İnhanlı; bütün tahmil, tahliye işçilerini birliğe davet eden bir konuşma yapmıştır.

Nihayet Yönetim Kurulu seçimine geçilmiş ve gizli reyle Başkanlığa M. Ali Sarı, ikinci başkanlıklara Mustafa Abık, Bahattin Tanrıkulu, Veznedarlığa Ahmet Şengül, Genel Sekreterliğe İzzet İmer, Saymanlığa da Ahmet Kaya seçilmiştir.

AĞAÇ SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASININ KONGRESİ

Ağaç Sanayii İşçileri Sendikası Cibalide sessiz sedasız senelik kongrelerini yapmıştır. Ekseriyeti bulan üyeler fabrikadan ancak yarım saat izin alarak kongreye katılabilmişlerdir. Sendikalar Birliği Başkanı Seyfi Demirsoy Başkanlığa getirilmiştir. Bundan sonra okunan faaliyet raporunda; çıkarılan iş ihtilâfının neticelendiğini ve saat ücretlerine yüzde 10 zam alındığını; geçmiş pazar yevmiyelerinin yüzde 50 zamları mahkeme karariyle lehlerine neticelendiğini ve verilecek olan ikramiye için de Vekâlete müracaat edildiğini bildirdi.

Milletlerarası Çalışma Konferansında

Sayın Hayrettin Erkmen mühim bir konuşma yaptı

Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen

Cenevre (A.A.) — Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen burada toplanan milletlerarası çalışma teşkilâtının kongresinde dün aşağıdaki nutku söylemiştir:

«Etraflı, açık ve bilgili raporundan dolayı, Türk heyeti adına, David A. Morse'u tebrik etmek benim için zevkli bir vazifedir. Dünya iktisadî durumunun berrak bir izahını yapan, sosyal gelişme ve politikanın temayüllerini açıklıyan ve zamanımızın hattâ daha doğrusu her zamanın hayatî meselesini teşkil eden işçi meskeni meselesi üzerinde duran bu raporun tetkikinden nasıl vazgeçilebilir? İşçi meskeni meselesinin, ilk bakışta, millî mahiyette bir mesele olarak göründüğü doğrudur. Bu meselenin müteaddit veçheleri, iktısadî, sosyal ve manevî veçheleri bulunduğu da doğrudur. Fakat diğer taraftan, içinde yaşadığımız dünyada, felâketin saadetten daha sarî olduğu da malûmdur. İktisadî bakımdan zayıf sınıfların mesken durumlarının kötülüğünden doğan sosyal münaferet de ne tecrit edilebilir ve ne de millî hudutlar gerisine saklanabilir. Bu sebepten, işçi meskeni meselesinin milletlerarası bir çerçeve dahilinde müzakere edilmesi gayet müşküldür. Esasen bir kaç senedenberi, hem iktisadî ve hem de sosyal bir mahiyeti olan büyük istihsal kudreti meselesi, pek haklı olarak, milletlerarası konferanslarda müzakerelerin merkezini teşkil etmektedir. Bahsi geçen mesele uygun bir şekilde halledeilmediği takdirde, istihsali arttırmak gayesini güden gayretlerimizin, memnunluk verici neticeler sağlıyamıyacağına kaniiz. Mesken şartlarının, işçinin hayat ve sıhhatiyle ve aynı zamanda işinin istikrariyle doğrudan doğruya münasebettar olduğunu hatırlatmıya lüzum var mıdır?

Bütün dünya, dün olduğu gibi bugün de, mesken kifayetsizliğinin ıstırabını duymaktadır. Bunun sebeplerini sıralaraksızın, mütevazi gelirli sınıfların kifayetsizlikten en büyük ıstırabı duyduğu söylenebilir. Bundan başka kâfi derecede gelişmemiş olan veya henüz gelişme halinde bulunan memleketlerde bu mesele büsbütün nazik bir mahiyeti haizdir. Bu iki sebepten ileri gelmektedir. Birincisi, bu memleketlerde yalnız işçi sınıfının değil, halkın büyük bir kısmının kötü mesken şartları dahilinde yaşamakta olmasıdır. İkincisi de, sermayenin ve inşaat malzemelerinin umumiyet itibariyle bu memleketlerde kolayca bulunamamasıdır.

Vasıtaların yetersizliği karşısında, ihtiyaçların vüs'ati ve müstaceliyeti ise meselenin hallini büsbütün güçleştirmekte ve bütün barışçı ve iyi niyetli memleketlerin iktisadî, malî ve teknik işbirliğini elzem kılmaktadır.

Türkiyede işçi meskeni mevzuu

Türkiyenin işçi meskeni mevzuunda takip ettiği politikaya gelince, hükûmetimin bu hususta 3 yıldanberi gittikçe büyüyen bir gayret sarfettiğini söylemekle bahtiyarım. Bay Başkan, işçi çevrelerinin bu gayretler hususunda gösterdikleri anlayışı takdirle anlamama müsaadenizi rica ederim. Türk iş verenleri de bu hususta daha az anlayış göstermemişlerdir. Bütün ilgili çevrelerin müzahareti sayesindedir ki işçi meskeni inşası programımız memnunluk verici bir şekilde tahakkuk yolunda ilerlemektedir. Filhakika bu yıl için inşası kararlaştırılan 10 bin evin bir kısmının inşası bitmek üzeredir. İşçilerin keselerine uygun bir fiyatla inşa edilen bu evler yapı kooperatiflerinin yardımiyle tevzi edilecek ve işçilere tediye kolaylıkları sağlanacaktır. Biz, hükûmet olarak, işçi evleri inşasını, elimizde mevcut bütün vasıtalarla, teşvike ve yardıma karar vermiş bulunuyoruz. Hülâsa olarak, işçi meskeni politikası, iktisadî ve sosyal kalkınma politikamızın ayrılmaz bir parçası mahiyetindedir.

İktisadî kalkınmanın tesirleri millî ekonominin bütün kesimlerinde kendisini duyurmaktadır. İktisadî gelişme, sosyal gelişmeyi süratlendirdiğinden dolayı, faaliyetimizin gelecekteki merhalelerinin tahakkuku için en müsait şartlar bu suretle sağlanmış olmaktadır.

Bayanlar, baylar, herkese daha iyi bir sosyal gelecek sağlıyacak olan bu iktisadî gelişmelerin bazı veçheleri üzerinde kısaca durmama müsaade edeceğinizi ümit ediyorum.

Ziraatin teşviki

Türkiye bir ziraat memleketi olduğundan, ilk önce, her vüs'atte işletmelere krediler sağlıyarak ziraati teşvik etmek gerekmiştir. Bu suretle, ziraat usullerinin islâhını, ziraatin makineleştirilmesini ve yeni toprakların işletilmesini temin etmek mümkün olmuştur. Bu gayretler sonunda ziraî istihsalât iki misline çıkmış ve Türkiyenin hububat ihracatçısı memleketler arasında dördüncü olmasına yol açmıştır. Ziraî istihsalâttaki bu artışın, köy halkının satın alma kudretini yükselttiği ve dolayısiyle millî endüstriye büyük bir canlılık verdiği tebiidir. Millî ekonominin en lüzumlu iki kesiminde kaydedilen bu gelişme 1953 yılında millî gelirin 1950 yılına nazaran, yüzde otuz nisbetinde bir artış kaydetmesini sağlamıştır.

Gerek devlet ve gerekse hususî teşebbüs yatırımları da yükselmektedir. Yabancı Sermaye Yatırımını Teşvik Kanunu hiç şüphesiz millî endüstriye yeni bir hız verecektir. Endüstride kaydedilen bu gelişme, teşebbüslerin ve buralarda çalışan işçi sayısının artmasında açıkça müşahede edilmektedir. Hakikaten, 1953 yılında endüstri teşebbüslerinin sayısı, 1950 yılına nazaran yüzde 50 den fazla bir artış kaydetmiştir. Buralarda çalışmakta olan işçi sayısındaki artış ise yüzde 70 nisbetindedir. Nihayet, aynı devre zarfında, ücretlerin vasati seviyesinde de yüzde 30 nisbetinde bir yükselme kaydedildiğini müsaadenizle arzetmek isterim. Bu iktisadi gelişmenin gayet derin bir sosyal mânası olduğu inkâr edilemez. Sıhhatli ve sağlam bir ekonominin kurulmasının, insan vakarını korumayı sağlayacak gayelerin tahakkuku için elzem bir şart olduğuna samimiyetle kaniiz. Millî bakımdan Türkiyede alınan tedbirlerin gayesi herkes için refah ve sosyal adaleti sağlamaktır.

Bu sahada, yalnız geçen seneden beri kaydedilen başarıları belirtmeme müsaadenizi rica ederim.

Ücretli tatil

İş Kanunu hükümlerine tâbi işçilere yıllık ücretli tatil sağlıyan kanun tasarısı halen Millet Meclisinde tetkik edilmektedir. Diğer taraftan ziraat işçilerinin birlik kurma hürriyetleri hakkındaki mukavelename de tasvip edilmek üzere Meclise sunulmuştur. Bu arada, bu hakkın, millî kanunlarla bu teşekküllere tanınmış olduğunu da hatırlatırım.

Endüstri sahasındaki münasebetler bakımından, iş verenlerimizle işçilerimiz arasında tam bir ahenk hüküm sürdüğünü müşahede etmekle bilhassa memnunluk duymaktayız.

Hükûmetin, Orta ve Yakın Doğu memleketleri faaliyet merkezini daha müessir bir duruma getirmek ve daha genişletmek için, her zaman olduğu gibi, milletlerarası çalışma teşkilâtiyle işbirliği etmiye hazırdır. Bu suretle teşkilâtımızın «Bütün insanlığın saadeti» olan gayesine daha iyi hizmet edebilme imkânı temin edilmiş olacaktır.

İş yerimizde disiplin ve cezalar

Yazan: Hüseyin KARA

Umum Müdürümüz Sayın Şahap Büyüktopçu ile sendikamız temsilcileri bir toplantı yaptı. Bu toplantıdaki konuşmalar işçilerimizin dert ve dilekleri üzerinde cereyan etti. Bizim, dilek ve dertlerimizi dikkat ve alâka ile dinleyen Umum Müdürümüz dedi ki: Olmayacak ve yapılmayacak hiç bir şeyin olmadığını, zamanla hepsinin düzeleceğini... Yeter ki taraflarda samimiyet, daima ön plân da olmalı... ve «Ben her şeyden evvel bu müessesede ahenkli bir çalışma sisteminin tahakkukunu bekliyorum.» Bu sözler, bir sanayi müessesesinin rasyonal bir çalışma ssitemine gireceğine işarettir. Bundan memnun olmamak imkânsızdır. Çünkü; müessesemizde senelerce teessüs edememiş ve yahut ettirilmemiş «ahenkli çalışma» nın bundan sonra geç te olsa tahakkuku işçilerimiz ve müessese için çok hayırlıdır.

Bu ahenkli çalışma sisteminin kurulmasında tatbikatta huzursuzluklar baş göstereceğine bazı alâmetler vuku bulmaktadır. Kanaatimce bu gidişle vuku da bulacaktır. Çünkü; bugün ne işçimizin bazıları, ne de işi sevk ve idare edenler talimat ve nizamname karşısında hattı hareketlerini lâiki ile tayin edememiş durumdalar. Fakat büyük itimadımız olan işçilerimizin o, az bir kısmı da fabrikamızın nizamname ve talimatnamelerine göre hareket edeceklerine eminiz. Fakat işi sevk ve idare edenlerin bazıları bunda nasıl muvaffak olacaklarını tereddüt etmekteyim. Sebebi: Asıl işi sevk ve idare edenlerin verecekleri emirler, iş durumunu da gözönünde tutmakla beraber esas, iş kanunu ve nizamname ruhuna uygun olması lâzımdır. Aksi halde işçi, ne kadar nizamnameye riayet etse ve iş disiplinine bağlı olursa olsun daima huzursuzluk meydana gelir. Bu hususta son hâdiselere bir göz atalım.

Şeker bayramında iş yerleri kanunen tatildir. Yine kanuna göre zaruret icabı, iş icabı iş verenin tamimine göre bu günlerde de çalıştırılır. Güzel buna bütün işçimiz riayet eder ve etmektedir. Yalnız dinî ve millî bir bayramımız olan, bu bayramın ilk günü de işçileri çalışmaya mecbur tutmak ve gelmiyenler hakkında yevmiye cezası tatbik etmek kanaatimce ahenk ve disiplini zorla ihlâl ettirmektir. Bu işçiyi disipline bağlamayı değil; işe olan şevkini kırar. Nitekim de gelen şikâyetler bunu ispat etmektedir. Hukukî faktörlerin açık kapısından ne kadar faydala nılırsa, faydalanılsın biraz da o günkü durumun ruhi cephesi ni gözönünde tutmak lâzımdır. Ne yazık ki, işçimiz ve iş ahengi için pek lüzumlu olan bu noktalar hiç hesaba katılmamış olup, böylelikle bu hâdiseler meydana gelmiştir.

Sonra paydos düdüğünden evvel kart basmaya gelen işçilerimiz de cezalandırılmıştır. Fakat ne yazık ki, bu cezaların pek çoğu haksız olarak tesbit edilmiştir. Yani «kurunun yanında yaşın da yanması» gibi. Bir işi yaparken tam bir hak ve hukuk içinde yapmalı ki, ondan fayda umulsun ve faydalı olsun. Yoksa iş olsun diye gelişi güzel rapor yapmak, haklıyı, haksızı ayırmamak, neticede bundan fayda değil, ahenk ve disiplini bozacak huzursuzluklar meydana gelir.

Netice; iş yerimizin, daha doğruesu iş'in temeli olan ahenk ve disiplinin lâyıkı ile müessesemizde yer bulması için, bunu yalnız işçilerden beklemek doğru değil; bilhassa işi ve işçiyi sevk ve idare edenlerin topyekûn hüsnüniyetle hareket etmesi, nizamname ve iş kanunu ruhuna sadık kalması ve bilhassa haklıyı ve haksızı tam mânasile tefrik etmesi, evvelâ kendi, kendini, sonra işçiyi murakabe etmesile mümkündür.

Sayın Umum Müdürümüzün bu hususta yukarıdan aşağıya doğru bütün müessese mensuplarına ikaz etmesini bekliyoruz.

Demir Yollarında ticarî eşya için tenzilât yapılacak

Ankara, [illegible] (ANKA) — Münakalât Vekâleti ticaret ve tarife dairesi demir yolları ile yapılmakta olan Ticarî eşya tarifeleri üzerinde değişiklikler yapmayı düşümektedir. Bu hususta tetkiklere girişilmiş olup, bilhassa inşaat ve gıda maddeleri gibi zarurî eşyaların nakil tarifelerinde bir miktar tenzilât yapılacağı haber verilmektedir.

Kok kömürü tevziatı devam ediyor

Zonguldaktan getirilen kömürler, ihtiyacı karşıladığından mevcut stoklara dokunulmuyor

Kömür tevzi müessesesi tarafından yapılmakta olan kok kömürü tevziatı normal olarak devam etmektedir. Zonguldak'tan getirilen kömürler, günlük tevziatı karşılıyabildiğinden müessesenin mevcut stoklarına dokunulmamaktadır.

Dün akşama kadar 22.351 [illegible] ile kok kömürü almak üzere müracaat etmiş ve 25.869 ton kömür tevzi edilmiştir. Halen müessesenin depolarında 50 bin ton kok kömürü bulunmaktadır. hergün takriben 700 ton kömür tevziatı yapılmaktadır.

Sendikacı yetiştirme kursu

(Baş tarafı 1 ncide)

lik Teşkilâtı bu seminerler için bir milyon dolar tahsisat ayırmış ve seminer derslerinin tertibi, Çalışma, Maliye, Maarif, Hariciye ve İşletmeler Vekâletlerinden müşterek birer temsilcilerin iştirakile yapılmış ve tatbiki Çalışma Vekâletine tevdi edilmiştir.

Türk ve Amerikan hocalarından müşterek bir eğitim komisyonu seminer eğitimini deruhte etmektedir.

Bu seminere sendikamızdan Nevzat Şeker ve Cemil [illegible] gönderilmiştir.

Ankara intibalarımız ve Türk - İş

İktisadi Devlet Teşekkülle- rinde çalışan işçilere yılda üç maaş tutarında temettü verilmesini amir kılan kanunun çalışma komisyonlarında hazırlanmakta olduğu sıralarda, Sendikamız idare heyeti 16-6-954 günkü içtimaında almış olduğu bir kararla T.B.M.M. âzalarına birer beyanname dağıtmak ve bu işi yapmak için de iki arkadaşı vazifelendirilerek 17-6-954 de Ankaraya hareket ettirildi. Beyannamemizin metni devletin sermayesi olan bütün iş yerlerinde çalışan işçilere de yılda üç maaş ikramiye verilmesine âmildi. Bu vazife; Aziz Kura ile bana verildi. Trene bindiğimiz zaman içimizde bir sevinç olmakla beraber bir de sıkıntı mevcuttu, sıkıntımız almış olduğumuz bu önemli vazifeyi acaba bir hakkiyle başarabilecek miyiz. Bu düşünceler arasında trenimiz Ankara istikametinde ilerliyor. Gün de kararmaya başladı, Ankara iş adamlarından Bedrettin Ortensoy isminde bir zatla trende tanıştık. 18-6-954 Cuma sabahı Ankara toprağına girmiş bulunuyorduk. Ankaralı arkadaşımız bize istasyonları tanıtıyor. Burası Polatlı, burası Sincanköy, Etimesut, Güvercin, Bahçeli Evler, Gazi istasyonu, Hipodrom ve nihayet Ankara istasyonu. Saat 9.05 geçiyor. Trende nindik, gideceğimiz yer tabiî ilk olarak Türk-İş Konfederasyonu. Dolmuşa bindik 9,25 de Türk-İş'teyiz, içeri girdik, kendimizi takdim ettik ve Sendikamızın Başkanı Hasan Türkay'ın yazıp bize verdiği mektubu Türk-İş genel sekreteri İsmail İnan'a verdik, mektubu okudu beyannamelerden bir tane de takdim ettik, İsmail İnan beyannameyi takdir etti güzel, kısa ve özlü bir yazı dedi; peki bunları nasıl tevzi etmek istiyorsunuz diye sordu, fikrimizi kendisine açıkladık, Ankarada başka bir işimiz olup olmadığını sordu, İstanbul Mebusu Ahmet Topçuyu bulup ondan da başka bir ricada bulunacağımızı söyledik ve Türk-İş'ten ayrıldık. Saat 13.00 de tekrar Türk-İş'e geldik, zarflarımızı alarak B.M.M. ne gittik, beyannamelerin bir kısmını orada ve bir kısmını da Meclisin içerisinde Meclis âzalarına dağıttık, Türk-İş Genel Sekreteri İsmail İnan'ın bize göstermiş olduğu çok yakın alâkadan dolayı kendisine burada teşekkür etmeyi bir borç bilir kendisine teşekkür ederim. Ankara gibi merkezi bir yerde biz işçileri temsil etmek için böyle bir Konfederasyona ihtiyacımız vardır, bu teşkilâtı hakir görmemek ve bu teşkilâtı canlandırmak bütün sendikaların ana vazifelerinde nbiri olmalıdır. Ankara yolculuğumuz 20-6-954 sabahı sona ererek Ankaradan İstanbula avdet ettik, sendikamızın bu hareketi Ankarada bulunan sendikacılar tarafından takdirle karşılandı. İnşallah yakın bir zamanda gayemize muvaffak olur hepimizin yüzü güler kalplerimiz neş'e ile dolup taşar.

Yazan: Lütfü AK

Tekstil Sendikası Kongresi

Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikası Genel Kurul Kongresi şubenin 283 delegesi ile Eminönü Öğrenci Lokalinde yapıldı.

Yapılan seçim sonunda kongre başkanlığına Salâhattin Yayın, 2 nci başkanlığa Mehmet Güler seçilmiş, bilâhare genel sekreter Avni Erakalen ile başkan Bahir Ersoy çalışma raporunu okumuşlardır.

Raporda şubelerle olan münasebetlerin iş ihtilâfları sendikalı işçilere yapılan baskılar hakkında gerekli malûmat verilmekte İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü hakkında «Bugünkü şartlar içinde ne kadar verimsiz olduğunu vesikalarla belirtmek için sendikamız cephesinden en az yüz sayfalık bir kitaba ihtiyaç vardır» denmektedir. İşçi Sigortalarına da raporda temas edilmiş, sağlık tesislerinin ve ekseri verimlerin kifayetsizliğinden bahsedilmiştir. Buna mukabil iş ve işçi bulma kurumunun çalışmalarının gayet iyi olduğu belirtilmiş ve teşekkür edilmiştir.

Çalışmada ahenk şarttır

Her yerde olduğu gibi müessesemizde de iş icabı birbirini mürakabe ede nservislerde bazı işçiler arasında zaman zaman geçimsizlik göze çarpmaktadır.

Bunun da bir çok muhtelif sebepleri vardır.

Şüphesiz ki her ne suretle olursa olsun, işçilerimiz arasında bu gibi huzursuzlukların kendilerinden ziyade iş yerlerine zararları çok mühimdir. Biz işçi temsilcileri olarak, fırsat buldukça, arkadaşlarımıza bu hareketlerinin doğru olmadığını, bu camianın içinde hepimiz aynı ailenin birer ferdi sayılacağımızı, binaenaleyh birbirimize ana, baba ve kardeş gibi muamele yapmamız hem müessesemiz, hem de kendi menfaatlerimizden olduğunu söylemekteyiz.

Ben şahsen bu hareketleri bir işçi olmam hasebile tenkit ederken, işi fiilen sevk ve idare edenlerin ekseriyetinin de aynı şekli tevarüs etmelerini görerek işçi arkadaşların hareketlerini biraz tabiî karşılıyorum.

Çünkü bu hastalığın son zamanlarda belli başlı şefler arasında sık sık tekrarlandığına şahit olmaktayım.

Sudan bahanelerle birbirlerini üstlerine şikâyet etmeler, işçiler arasında yine birbirlerine tarizlerde bulunmaktadırlar.

Her ne suretle olursa olsun ve hangi kademede bulunursa bulunsun bu camianın içinde daima işbirliği, fikir birliği yapmak hepimizin menfaati icabı olduğuna göre, iş yerimizde bunun temini hepimize düşen bir vazifedir.

Hasan TÜRKAY

Türk-İş genel sekreterliği

(Baş tarafı 1 ncide)

mecbur edilmek istenmesi üzerinde toplanır ki bu da hak ve muhtariyetini muhafaza etmek isteyen bir teşekkülün en tabiî hakkı değil midir?

2 — Telefonla yapıldığı bildirilen ihtarlarda ise konuşmalar haklı müdafaalarımız karşısında Vekâlet memurunun (haklısınız demesi ile nihayet bulmuştur.) Mecbur kaldığımız bu açıklamadan dolayı bu memurun mutazarrır edilmeemsini temenni ederiz.

Bu durum karşısında Vekâlet açıkca Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı statüsünü ihlâl etmiş ve Türk-İş'in en tabiî hakkını hiçe saymış olmakla yersiz hareketin nereden sadır olduğunu daha iyi anlaşılır hale getirmiş bulunmaktadır. Şimdiye kadar teknik müşavir seçilmedi ve buna muvazi Vekâlet bütçesinin müsait bulunmadığı yolundaki beyanların müphemiyeti aşikârdır. Zira şimdiye kadar teknik müşavir seçilmemiş ise ilânihaye gönderilmeyeceği mânasına gelmez. Bütçe ve tahsisat meselesinin halli ise beyan sahibi Vekâlete tereddüp eden bir vazifedir. Bununla bir mesnet ittihaz olunmasına imkân yoktur. Mezkûr statüde teknik müşavirlik için âmir hüküm yoktur. Kelimesine bu statünün üçüncü maddesinin beşinci bendi ile cevap vermeği malûmat olması bakımından da uygun görüyoruz.

(5) (Üyeler hükûmete, mensup olmayan murahhas ve teknik mübavirleri, mevcut olmaları kayıt ve şartı ile, memleketlerindeki işveren ve işçi teşekküllerinden en kuvvetli surette temsil kudretini haiz bulunanlarla anlaşarak tayin etmeyi taahhüt ederler.)

3 — Memleketimizin kabul ve tastik eylediği bu statüde hükûmetimizin takdiri ile de olsa işçiye verilebilecek herhangi bir hakkı istemek hakkı meşrumuz olduğu kadar alâkalı merci ve makamın da usulü dairesinde buna mukabele etmesi aslî vazife değil midir.

Sözü edilen konferansa katılan bir işçi delege hakkındaki itiraz ve şikâyetler 949 yılından beri berdevamdır. Bunları sabit kılan dilek ve protesto yazıları (her şeyi açıklıkla umumî efkâra arz ettiğini bildiren sayın Vekâletin dosyalarında da mevcuttur.)

Tekrar ediyoruz: Konferansa iştirakimiz esas olmaktan ziyade ifası zarurî bir formalitenin ikmalinden başka bir mâna taşımamaktadır. Bu konferansa en passif kadro ile katılmakta olduğumuz yine konferansa iştirak eden ve etmekte olan delegelerin sarih ifadeleridir. Memleketimizde gelişmekte olan Demokrasi ve sanayi sahalarımızın menfaatleri bu feyizli müesseselerin atıl bırakılmasını icap ettirmez.

Hülâsa ve ilâve edelim ki Çalışma Veklâetinin bu ve benzeri hareketleri Türk-İşçisini sevmek ve onun kurduğu teşekkülleri hesaba katmakla asla kıyas edilmesine imkân yoktur.

4 — Esasen 2 Haziranda Vekâletin intişar eden son beyanatı Türk-İşi Türk işçisinin temsil mercii olarak kabul etmediğini sarahaten ortaya koymuş ve ne acıdır ki bu aradaki ifadelerle işçi Türk-İş aleyhine harekete getirilmek istenmiştir. Türk-İş'in var veya yok olduğunu ve onun Türkğu hakikati elbetteki belirecek İşçisine ait bir teşekkül olduve herkes neticeye vakıf olacaktır. Biz bu tarz ifadeden dolayı sadece hicab duyduğumuzu açıklamakla iktifa ediyoruz.

5 — Çalışma Vekâleti hakikatlerin açıklanmasına politika ve hakkın müdafaa edilmesine de polemik ismini vermiştir. Üzülerek ifade edelim ki bu tarz anlayışa mukabele etmek tekniğinden mahrumuz.

İCRA HEYETİ

İşçilerimizin açtığı topluluk

(Baş tarafı 1 ncide)

muhtelif esaslara göre ücret alan işçilerin ücretlerine de bu zamların teşmiline;

e) Ancak talep veçhile 65 kuruşa kadar saat ücretlerinde %50, 65-90 kuruşa kadar olanlarda %40 ve 90 kuruştan yukarı saat ücretlerinde %20 nisbetlerinin aşılmamasına.

2) Yürürlükte olan Goble akort talimatnamesinde tadili istenilen hususları ihtiva eden sendikanın 17-4-1954 tarihli yazısı üzerine durulmakta:

a) Goble akort talimatnamesinin 3 ve 4 cü maddelerinde tadili istenilen hususların işçi ücretlerinde umumî bir zam yapılmış bulunduğundan reddine;

b) İşverenin kusuru olmamaksızın makinaların arızaya uğramaları takdirinde işçilere zaman esasına göre ücret verildiğinde ve ortalama bir ücret ödenmesinde tatbikatta bir takım aksaklıklara meydan verilebileceğinden 6 ncı madde olarak ileri sürülen talebin reddine;

c) Tatbikatta bir takım müşküllere yol açacağından 12 nci madde hakkındaki talebin de reddine;

d) Goble akort talimatnamesinin 13 üncü maddesinin umumî istirahat günü bir zaruret tahtında çalışan işçilere kanunî haklarından başka ayrıca %50 zam ödeneceği şeklinde tadiline;

e) İş hacminin daralması veya tezgâh adedinin azalması dolayısile diğer kimselerin yanına madenci olarak verilen usta veya kalfalara müktesep hakları göz önüne alınarak eski yüzdelerinin verilmesi hakkındaki ek maddenin talimatnameye ilâvesine;

B — İşçi ücretlerinde her türlü ücret esasını da ihtiva etmek üzere umumî bir zam yapıldığından goble, dekor ve paketleme servislerine ait akort tarifelerine %20 zam icrası hakkındaki talebin reddine.

3) Geçim sıkıntısına bilhassa çocuk sahibi işçiler maruz bulunduğundan, diğer taraftan müessesece maaşlı işçilere esasen çocuk başına 5 er lira verilmekte olduğundan bu usulün bütün çocuklu işçilere teşmilile işçilere mecbur oldukları her çocuk için ayda 10 lira çocuk zammı verilmesine;

4 — İşçi ücretlerine umumî bir zam yapılmış olduğundan primin bütün işçilere teşmili hakkındaki talebin reddine.

5) Bu kararın ihtilâfın kurula intikal ettiği 30-3-1954 tarihinden itibaren mer'i ve muteber olmasına 15-6-1954 tarihinde ittifakla karar verilmiştir.

Sanayimizde iş kazaları

(Başmakaleden devam)

boratuvarı manzarasını gösteriyor ve yüze yakın mühendis muayyen sanayi kollarında iş kazaları üzerinde tetkikler yapıyor ve muayyen kazalardan korunmak için ne gibi tedbirler alınması lâzım geldiğini ve ne kabil alât kullanılması icap eylediğini tesbit ve tayine çalışıyorlardı. Öğrendiğimize göre, müsbet netice veren kazadan korunma tedbirleri ve buna müteallik alât ve edevat bilâhare alâkalı sanayi kollarına tavsiye edilmekte, bunlar da kaza sigorta primlerini azaltmak maksadiyle, adı geçen teşekkül tarafından tavsiye edilen tedbirlere derhal tevessül etmekte imişler.

Sözün kısası şudur ki, bugün dünya sosyal sigortacılığında ve tahsisen iş kazaları sigortası kolunda, kazalardan korunma tedbirleri için ihtiyar edilecek masrafları, kazazedelere ödenen rantların, yekûnuna nazaran çok düşük bir seviye arzettiği mütearife haline gelmiştir.

Memleketimizde de kaza sigortacılığının bu yolda ve bu istikamette inkişafını temenni ederiz. Bu suretle bu küçük yazının mülhem olduğu iş kazalarına ait gazete havadislerinin nedret kesbedeceği umulur.

(Son Saat) ten

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALAR BİRLİĞİ KONGRESİ

(Baş tarafı 1 ncide)

sıtasiyle Türk-İş Genel Sekreteri İsmail İnana teslim edilmiştir. Bu hâdise kongre delegeleri tarafından çok takdir edilmiştir. Bu ara bir takrirle, Yüksek Hakem Kurulları kararını tenkit yüzünden haklarında takibat yapılan Hasan Türkay ve Hilki Us mahkûm olurlarsa kendilerinin iaşeleri birlikçe yapılması kararlaştırılmıştır.

Bunu müteakip İsmail İnan, Cenevreye işçi temsilcisi gönderme mevzuunda Çalışma Vekâleti ile Türk-İş arasındaki münasebetleri anlatmıştır.

Seyfi Demirsoy tenkitleri cevaplandırdı. Ve konuşmaları delegeler tarafından sık sık alkışlandı.

Ana tüzük tadil edildikten ve Yönetim Kurulunun 21 kişi olarak kongreden iki sene için seçilmesi; Türk-İş'e sendikaların yüzer lira teberrü etmesi kararlaştırıldıktan sonra seçimlere geçilmiştir.

Başkan Seyfi Demirsoy; başkan vekilleri Ali Aygen, Nuri Beşer; sekreter Yusuf Öner; muhasip Hakkı Altınay; veznedar Ziya Hepbir; üyeler: Mahmut Yüksel, Yusuf Sidal, Zühtü Tetey, Celâl Beyaz, M. Ali Sarı, Cemil Gider, Ahmet Muşlu, Tahsin Cengiz, Lütfi Yılmaz, Ferit Özdemir, İzzet Çilingir, Hüseyin Morova, Halil Gürel, Sezai Akdoğan, Mehmet Çelemoğlu.

Birlik bu sene daha çok faal olarak çalışacaktır. Zaten bu hususta kongrece kabul edilen takrirler birliğe vazife olarak verilmiştir. Takrirler aşağıdadır:

İlk olarak T.B.M.M. Başkanlığına; Çalışma Vekâletine gönderilmesi kongrede ittifakla kabul edilen 89 imzalı takrir alâkalılara bildirilecektir.

Takrirde şunlar istenmektedir:

«1 — Grev hakkının tanınması; 2 — Çalışan her ferdin iş kanunundan istifade ettirilmesi; 3 — Çalışma mevzuatı hükümlerine aykırı hareket eden işverenlere ağır hapis ve para cezalarının tatbiki; 4 — Bölge çalışma müdürlüklerinin teşkilât ve selâhiyetlerinin genişletilmesi; 5 — İşçi mümessilleri müessesesinin sendika temsilciliği şeklinde değiştirilmesi; 6 — Yıllık ücretli izin kanununun bir an evvel çıkarılması; 7 — Genel tatil ve hafta tatili yövmiyelerinin tam olarak verilmesi; 8 — Kıdem tazminatının işçi işten ne şekilde ayrılırsa ayrılsın yılda bir aylık ücret tutarı üzerinden ödenmesi; 9 — Ölen işçinin kıdem tazminatının varislerine verilmesi; 10 — İhtiyarlık sigortasındaki hâlen 33 lira 33 kuruş olan tekaütlük maaşının bugünkü geçim şartlarına göre ayarlanması; 11 — Hükûmetin de sigorta primlerine iştirâki.»

H. Erkmen'in beyanatı

(Baş tarafı 1 ncide)

ve 27 Haziran günü kapanması mukarrer olan milletlerarası 37 nci çalışma konferansına katılmak üzere Cenevreye gittim. Bir hafta süren ikametim esnasında müzakereleri takip ettim, Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürlüğü ile temaslarda bulundum.

Umumî müzakereler sırasında yaptığım konuşma ile memleketimizin son yıllar zarfında gerçekleştirdiği iktisadî kalkınmayı, bunun sosyal mânasını ve çalışma mevzuatımızda yaptığımız ve yapacağımız islâhat ve yenilikleri ve nihayet Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının iktisaden geri kalmış ve iktisadî inkişaf içinde bulunan memleketlere yapması gerekli yardımları belirttim. Konuşmam umumî alâka, memnuniyet ve tasvible karşılandı.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü ile vâki görüşmemde Umum Müdür, büroya gösterdiğimiz alâka ve yapıcı telkinlerimizden memnuniyetini beyan ederek Türkiyenin iktisadî ve içtimaî kalkınmasını yakından görmek arzusunda olduğunu ifade etti. Türkiyeyi ziyaretlerinden memnun kalacağımızı kendisine bildirmiştim. Hükûmetimizle büronun münasebetlerine ve çalışma hayatımızın icaplarına göre bürodan sağlıyabileceğimiz hizmetlerin nev'ine dair görüş ve imkânlarını bahşedecek olan bu ziyaretin önümüzdeki aylar içinde yapılması hususunda mutabık kaldık.»

Amerikan işçi hareketinin tarihçesi

Millî Sendikaların meydana gelmesi

(Geçen sayıdan devam)

1851 ile 1865 yılları arasında kuzey ve güney eyaletler arasındaki harb durumu büyük miktarda cephane vesair fabrika mamulleri istilzam ediyordu. Bu dahilî harb sırasında fiyatlar yükselmiş, kazançlar artmış ve birçok yeni sanayi kurulmuştu. Yeni demiryolları memleketin muhtelif kısımlarını birbirine daha ziyade yaklaştırıyordu. Masaçusets'ten, Nevyorktan ve diğer doğu eyaletlerinden mamul mallar demiryolu ile batıya sevk olunuyordu. Büyük göller bölgesinde ve Misisipi vâdisi boyunca meydana gelen şehirlerde diğer fabrikalar inşa ediliyordu.

Sendikalar bu yeni işletmeler tarafında nçalıştırılan kalifiye işçilerin teşkilâtlandırılmasını istiyorlardı. 1863 yılında, kuzeydeki 20 eyalette hemen hemen 80 tane mahallî sendika mevcuttu. 1864 te bu eyaletlerde aşağı yukarı 300 tane mahallî sendika meydana gelmişti. Şehir merkezleri (mahallî federasyonlar) mahallî sendikaların kurulmasını yakından takibediyordu. 1864 yılında, bütün memlekete şâmil olan bir işçi federasyonu istikametinde kısa süren bir hamlede bulundu ve bu şehir sendika gruplarından bir çoğu Kuzey Amerika Milletlerarası Sanayi Topluluğunu kurdular. Millî ve milletlerarası sendikalar her se ne nispeten daha ağır olmakla beraber daha muntazam olarak gelişiyordu, 1861 ile 1865 yılları arasında bunlardan on üç tane meydana gelmişti. Bu yıllar zarfında, teşkil edilen sendikalar nispeten kuvvetli ve temelli teşkilâtlar haline geldiler ve bunlardan birkaç tanesi (alçı işçileri, puro imalâtı işçileri, tuğla işçileri ve duvarcılar) zamanımıza kadar gelmiştir.

Dahilî harbi takibeden 15 yıl Amerikan işçi hareketi bakımından önemli bir yetiştirici devre oldu. Bu devre zarfında birbiri arkasından vukua gelen iki fasıl ekonomik gelişme ve gerileme sırasında on dört tane yeni millî sendikanın meydana geldiği görülür. Sendikaların üye sayısı 1872 de 300.000 e çıkmış iken bu sayı 1878 de 500.000 e düştü. Muhtelif meslekî dernekleri millî işçi federasyonu haline ifrağ etmek bakımından yapılan üç teşebbüs akim kaldı. Bu devrede günde sekiz saatlik mesai hareketinin meydana çıkışiyle birlikte uzun süren ıstıraplı ve bazan şiddetli olan işçi mücadelesinin ilk belirtileri görüldü ki bu mücadele Amerikan sendikacılığının, işverenlerle yapılan müzakerelerde sendikaların taraf olarak tanınması ve kendi bakaları için yapılan savaşmaların esas vasfını teşkil eder.

1866 yılında Baltimor'da Millî İşçi Sendikasının kurulması tekmil memlekette işçi gruplarının birleştirilmesi hususunda gitgide artmakta olan taleplere bir cevap teşkil ediyordu. Bu sendika esas itibariyle şehirdeki işçi gruplarının gevşek bir tarzda kurulmuş bir federasyonundan başka bir şey olmamakla beraber, millî ve mahallî sendikalarla birlikte sosyal ıslahat derneklerini de içine alıyordu. Her ne kadar kurucularının gayelerinden biri toplulukla müzakere usulünü teşmil etmek suretiyle işçiyle işveren arasında müsalemeti teşvik etmek idiyse de, Mill İlşçi Sendikası kısa bir zamanda «münhasıran» sendikacılıktan ayrıldı. İlkin günde 8 saatlik mesai sistemi üzerinde temerküz ettiyse de daha sonraları istihsal kooperatiflerinde işçi alâkasının yeniden canlanmasını teşvike çalıştı.

Millî İşçi Sendikasının gerisindeki önder şahsiyet, dökümcüler sendikasından William H. Sylvis idi ki, bu zat işçileri kapitalizmin «kontrolünden» kurtaracak vasıtanın kooperatifçilik olduğuna inanıyordu. Sylvis'in kendi sendikası tarafından girişilen kooperatif imalâtını mahdut bir ölçüde olarak fırıncıların, gemi inşaat işçilerinin, mekanisyenlerin, terzilerin ve matbaacıların sendikaları takibetti. Bu kooperatif teşebbüsü için sermaye ve kredi lâzım geldiğinden Millî İşçi Sendikasının geniş ölçüde kâğıt para çıkarılmasına ve alçak faiz haddiyle kolay kredi sağlanmasına taraftar bulunan «Kâğıt Dolar» hareketine dahil ve politikaya mütemayil çiftlik gruplarını desteklemesi taleb olundu.

1872 yılı Millî İşçi Sendikasının kısa ve süratli bir seyirle sendikacılıktan, kooperatifçiliği himaye eden ve siyasî topluluklari destekliyen bir heyet haline istihale etmesine şahit oldu. 1872 yılında himayesine aldığı Millî Islahat ve İşçi Partisi bir seçim devresi bile payidar olmadığı gibi desteklemiş olduğu kooperatiflerden pek azı 1870 lerin sonuna kadar hayatlarını idame edebildi. Bununla beraber Millî İşçi Sendikasının gerek eyalet gerek federal mevzuat üzerindeki ısrarlı görüşleri bir miktar semere verdi. 1868 de kongre, federal hükûmet tarafından istihdam olunan işçiler için günde sekiz saatlik mesai sistemini kabul etti; fakat sanayi alanındaki mücadele hâlâ devam ediyordu. Millî İşçi Sendikası tarafından tervic edilmekte olan bir hükûmet çalışma dairesi 1884 yılında sağlanmış oldu. İptidada Birleşmiş Devletler Çalışma Dairesi adını taşıyan bu federal makam daha sonra, bugünkü Birleşik Devletler Çalışma Bakanlığı Çalışma İstatistikleri Bürosuna inkılâbetti.

ŞEKER TEMMUZ AYININ 20 sinde BOLLAŞACAK

Buna sebep olarak, 1954 yılı şeker kampanyasının 20-25 temmuz arasında başlıyacağı ileri sürülüyor

1954 yılı şeker kampanyasının 20-25 temmuz arasında açılacağı bildirilmeketdir. Bu tarihlerden itibaren piyasaya ihtiyacın çok üstünde şeker verilecek, bu suretle darlık kendiliğinden ortadan kalkmış olacaktır.

Halen şehrimizde şeker tevziatı devam etmektedir.

Darülacezeye 25 bin lira yardım

Ankara, 28 (T.h.A.) İş gücünü kaybetmiş, kimsesiz ve himayeye muhtaç kimseler için Sadrazam alil İbrahim Paşa tarafından kurulan ve bir asra yakın bir zamandanberi faaliyette bulunan Darülaceze müessesine hükûmet bu yıl, 25 bin liralık bir yardımda bulunmuştur.

Ayrılan tahsisat müessese müdürlüğüne havale edilmiştir.

İKRAMİYE KANUNU

(Baş tarafı 1 ncide)

zin kurmuş olduğu İş Bankasına bağlı ve sineisnde iki bin kişiyi barındıran Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası işçilerinin de bu kanun kapsamına girmesi hususunda muhterem milletvekillerimizin yüksek müzaharetlerini bekler, derin hürmet ve bağlılıklarımızı arz ederiz.

İstanbul
Şişe ve Cam Sanayii İşçileri
Sendikası
İdare Hey'eti

Denizcilik Bayramı bugün törenle kutlanıyor

Taksim ve Barbaros meydanlarında yapılan törenlere deniz teşekkülleri ve askeri kıtalar katılacak, Münakalât Vekili günün ehemmiyetini belirten bir konuşma yapacak

1 Temmuz denizcilik bayramı, bugün şehrimizde törenler le kutlanacaktır. Bu münasebetle limanda taşıtlar beynelmilel işaret filamalariyle donatılacaktır.

Merasime iştirak edecek deniz kıtaları ve teşekkülleri, saat 9,30 da Taksimde yerlerini almış olacaklardır. Saat 9,30 da Boğazlar ve Marmara kumandanlığının düzenliyeceği programa göre âbideye bayrak çekme ve çelenk koyma merasimi yapılacak; bunu mütaakıp limandaki bütün gemiler yarım dakika ara ile birer dakika süren 3 selâm düdüğü çalacaklardır.

Bundan sonra Münakalât Vekili, deniz ticaret filosu, yüksek denizcilik okulu mezunları ve Türk Denizciler Cemiyeti adlarına günün mânasını belirten birer knuşma yapılacaktır. Geçit resmini mütaakıp kıtalar, Barbaros âbidesi önüne gelecek lerdir. Burada da Barbaros âbidesine çelenk konulacak, İstiklâl marşı çalınacak ve bir manga deniz eri tarafından havaya atış yapıldıktan sonra merasime son verilecektir.

Kerime Nadir'den bir Hikâye

Evlâdı için..

İnce bir yağmur yağıyordu. Omuzlarındaki eski şalın altında tireyen genç kadın bahçe kapısının çıngırağını çekti. Akşamın karanlığı içinde zayıf vücudu, zaptına muktedir olamadığı hıçkırıklarla sarsılıyordu.

Çok geçmeden kapı açıldı ve genç kadın titreyen bir sesle uşağa sordu:

— Muhtar Bey evdeler mi?..

— Evet efendim... Şimdi geldi...

— Kendisini görebilir miyim?..

— Buyurunuz!..

Alındığı küçük odada, beş dakika bekledikten sonra, Muhtar Beyle karşı karşıya idi.

Bu adam uzun boylu, kır saçlı, kırk yaşlarında kadar bir erkekti. Fakat, yüzünde parlıyan iki siyah gözün, daima güler gibi duran bebeklerinde, şeytanî mânalar seziliyordu.

Genç kadını mütehakkim ve müstehzi süzdükten sonra dedi ki:

— Buyurun... Oturun efendim... Ziyaretinizin beni ihya ettiğini söyliyebilirim.

Güzel olduğu kadar mahzun görünen olgun yüzün, belirsiz bir tebessümle kımıldadığı fark olundu:

— Sizi sadece rahatsız ettiğimden eminim. Lâkin, merhametinize güvenerek, büyük bir ricada bulunmaya geldim.

Muhatabı yazıhanesinin başına geçti. Yüzündeki o mânalı tebessüm hiç eksilmeden:

— Dinliyorum!... dedi.

— Biliyorsunuz ki, yarın muhakeme son kararı verecek... Oğlum idam edilecek... Fakat, onu kurtarabilirsiniz, bu cinayetin faili olmadığına dair elinizde deliller var...

Muhatabı omuzlarını kaldırır gibi bir hareket yaptı. Genç kadın devam etti:

— Size yalvarıyorum beyefendi... Yavrumun hayatı elinizdedir. Şimdiye kadar sükût etmenizin sebebini bilmiyorum... Fakat, öyle zannediyorum ki bilhassa sustunuz. Niçin? Niçin sustunuz?...

— Sizi, karar gününün gecesinde karşımda bulmak için..

— Ne demek istiyorsunuz?

— Ooo!.. Pek iyi anlaşırız Nüzhet!... Hâlâ inadda devam edecek misiniz?...

Genç kadın ürperdi. Yüzü büsbütün solmuştu. Muhtarın maksadını anlamamış gibi:

— Siz iyi bir insansınız, dedi. Merhamet edeceksiniz. Bakın nasıl yalvarıyorum? Nasıl ıstırap çekiyorum?...

— Görüyorum... Hepsini görüyorum. Güzel gözlerinizden süzülen bu sıcak yaşları, yüreğim parçalanarak seyrediyorum... Size oğlunuzun hayatını vadedeceğim... Fakat, yıllardan beri beklediğim o mesut vaadi dudaklarınız söylerse...

Nüzhet bir an düşündü. Karşısındakine nefretle bakıyordu.

— Hayır, dedi. Bu bahsi tazelemeyiniz.

— Düşününüz Nüzhet... Her halde kaybetmekten korktuğunuz şey, oğlunuz kadar kıymetli değildir...

— Susunuz rica ederim...

— Niçin susayım? İkisinden birini tercih edeceksiniz... Sizi nasıl sevdiğimi biliyorsunuz. Istırabınıza bütün ruhumla iştirak ederim... Fakat, siz de benim ıstırabımı biraz anlamalı değil misiniz?..

— Biçare bir kadının zayıf anından istifade etmek istiyorsunuz... Muhtar Beyefendi, rica ederim merhamet ediniz... Ve istediğiniz şeyin ehemmiyetini kendi gözünüzle değil, namuskâr bir annenin gözüyle ölçünüz!...

— Biliyorum ki namuskârsınız ...Biliyorum ki oğlunuzun ahmak babasına hiç ihanet etmediniz...

— Bir ölüyü böyle anmanızı istemem...

— Dinleyiniz Nüzhet! Siz güzelsiniz... Bütün kadınların fevkinde güzelsiniz... Fakat, niçin bu eşsiz servetinizi böyle hırpani örtüler altında gizliyorsunuz?... Bırakınız o servetten kıymet bilenler istifade etsinler!..,

— Yalvarırım devam etmeyiniz... Sizin ağzınızdan böyle âdi sözler işitmek istemiyorum.

— Ya ne istiyorsunuz?... Gene feragate katlanmamı mı?... Size malik olmak için, hiçbir zaman bu kadar yakın bir imkâna raslamamıştım... Oğlunuzun selâmeti için benim olacaksınız. Yoksa siz bilirsiniz...

Genç kadın, halının üstüne diz çökmüş elleri yüzünde hıçkırıyordu.

Muhtar ayağa kalkarak yanına geldi. Sarsılan zayıf omuzlarını tutarak:

— Ağlama! dedi. Razı ol!... Her iş yoluna girecek..

Hıçkıran bir ses kesik kesik cevap veriyordu:

— Hayır, hayır! Merhamet ediniz... Oğlumu kurtarınız... İyiliğinizi unutmıyacağım... Size daima şükrana medyun olacağım... Fakat başka şey istemeyiniz...

— Muktedir değilim Nüzhet! Bu fedakârlığa razı olmalısın... Hem ne kaybedeceksin?... Kim neden haberdar olacak?...

— Vicdanım yok mu?... Allah yok mu?...

— Bırak bu lâfları... Âcizler, sırasında vicdanı ve Allahı unutabilirler... Sen mecbursun... Oğlunun felâketi karşısında aczinden titreyerek ayaklarıma kapanıyorsun.. Bütün bunlara ne lüzum var? Bir kelime ile razı olduğunu söyle... Bu yetişir...

Böyle diyerek genç kadının omuzlarını okşuyordu. Sonra ellerini tuttu. Onu külçe halinde bir kanapeye oturtarak devam etti:

— Bildiklerimin hepsini söyliyeceğim. Cevap ver. «Peki!» de...

Zavallı anne, tarif edilmez bir azabın pençesindeydi. Günahsız oğlunun masum hayali gözlerinin önünde duruyordu; bu büyük fedakârlığa katlanmamak, bu alçak adamın lâkaydisine tahammül etmek ona haklı fakat beyhude bir ısrardan ibaret görünüyordu. Lâkin son bir gayret göstermek istedi. Muhtarın sert avuçları içinde duran ellerini çekti. Kendisini ısrarla seyreden gözlere yaşlı gözlerini kaldırarak:

— Istırabıma nihayet veriniz, dedi. Siz de evlât sahibisiniz... Her şeyi nefsinizde ölçünüz... Çektiğim azabı herhalde anlarsınız...

— Sen beni anlıyamadıktan sonra, ben niçin seni anlamıya çalışayım?... Ben mecbur değilim; fakat sen mecbursun!...

Bir insan bundan fazla alçalamazdı. Genç kadın, bir hamlede ayağa kalktı ve haykırdı:

— Hayır! Oğlum ölümü, lekelenmiş bir kadının evlâdı olarak yaşamaya tercih edecektir... Senin olmıyacağım... Vicdansız, alçak adam!...

Kapıya doğru yürüdü. Fakat sendeliyordu. Düşmemek için tutunacak yer araken, kendini iki kuvvetli kol arasında buldu. Bundan gerisini bilmiyordu...

. . . .

Ertesi sabah, Ada vapurunun arka küpeştesine dayanmış bir kadın, sıkı bir yağmur altında, sathında habbecikler kovalaşan denize bakarak düşünüyordu. Arada sırada mendilini gözlerine götürüyor, bazan da tutamadığı bir şehikle hıçkırıyordu.

Sırtını döven yağmura aldırmıyan bu kadın Nüzhetti.

Vapur, sahilden epeyce açıldığı zaman, birdenbire küpeşteye tırmandı ve kendisini derin sulara fırlattı.

. . . .

Daha ertesi gün, gazeteler, idam kararı beklenirken beraet eden katilin muhakemesine ait tafsilâtı sütun sütun neşrediyordu.

Kadıköyde yeni Kızılay lokali yarın açılıyor

Kızılay Kadıköy şubesi, yeni bir lokal tesis etmiştir. Söğütlü çeşme caddesinde Emlâk Kredi apartmanının 3 ncü katında vücude getirilen bu lokalin açılışı yarın saat 17 de yapılacaktır.

Kümes hayvanları sergisine sansar dadandı

İki çift tavuk ve horozu boğlıyan sansarların yakalanması için tedbir alındı

Bahar bayramı münasebetiyle Gülhane parkında açılan kümes hayvanları sergsine sansarlar musallat olmuştur. Alınan bütün tedbirlere rağmen sansarların, en kıymetli tavuk ve horozlardan iki çiftini boğmasına mâni olunamamıştır. Bu durum karşısında serginin etrafında yeniden tedbirler alınmış kapanlar kurulmuştur. Kurnaz sansarların yakalanması için büyük gayretler sarfedilmektedir.

Basıldığı yer: Orhan Mete ve ortakları yayın ve basın kollektif şirketi matbaası